

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Certitudine Morali Quam habere debet Confessarius de dispositione Poenitentis, ut eum sepositâ justâ necessitate licitè absolvat

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1685?]

Conclusio Prima. Fidelis Relator conatur toti mundo persuadere, me tradidisse doctrinam quandam de sigillo Confessionis, quam reverà numquam tradidi, sed veluti certo falsam habui à primo momento, ...

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10951917-8

calum esse potest, quam quod Inquisitio illa Toletana pro primâ causâ, credatur ergo quod pro præcipuâ, condemnationis *Methodi* alleget in eâ *Methodo* contineri propositiones in Janfenio condemnatas? Siquidem in tantâ Adversariorum etiam ad hoc non semel provocatorum multitudi- ne, nullus hæctenus potuit, nedum poterit noster ELOQUENTIAE PROFESSOR ejusmodi propositionem vel unam in *Methodo* designare.

A P P E N D I X ADVERSUS LIBELLUM CUI TITULUS FIDELIS RELATIO. P R Æ F A T I O.

EUndem illum, quem in *Thesibus* nostris quibus hac Appendix adjungitur, passim vocavimus PROFESSOREM ELOQUENTIAE, deinceps non nisi FIDELIEM RELATOREM nominabimus, quia ut ante monuimus libellum suum FIDELIEM RELATIONEM intitulare ausus fuit, in quo quinque puncta omnia ad questionem facti spectantia mihi imputat, verè an falsò aut etiam mendaciter tuum erit, benigne Lector, perlectâ hæc nostrâ Appendice, ex testimoniis & animadversionibus hæc allegandis judicare.

C O N C L U S I O P R I M A.

FIDELIS RELATOR conatur toti mundo persuadere, me tradidisse doctrinam quandam de sigillo Confessionis, quam reverà numquam tradidi, sed veluti certo falsam habui à primo momento, quo de illa cogitare cœpi, id est, ex quo per FIDELIEM istum RELATOREM mihi eam adscribi intellexi, ante enim de illa numquam incidit cogitatio.

§. I.

Exprimitur ista doctrina de sigillo, & subjunguntur nostra adversus illam protestationes.

Verbis subsequenti- bus mihi imputatur, & describitur doctrina de qua quæstio: "D. HUYGENS docet quòd Confessarius ex solâ Confessione sciens peccatum alicujus occultum carnis, non solum non posset dare ipsi testimonium ad Pastorum v. g. Begginagii, sed etiam deberet positivè impedire, ne ad dictum Pastorum promoveretur, ne mitteret Lupum inter Oves. Objiciebatur, quomodò Exim. D. hoc posset facere sine fractione sigilli? Resp. Eximius: conveniens modus foret, si Confessarius Episcopo scriberet, quòd talis N. N. ad dictum Pastorum esset inidoneus, quòd non deberet illum ad Pastorum promovere, Confessarius autem nomen suum non signaret. Tunc Theologus assumpsit, quòd modus ille esset inefficax; quia epistolæ anonymæ Episcopus non potest dare fidem, imò ne quidem libellis anonymis impressis, & sic inimici & concurrentes possent de unoquoque viro probo talia scribere. Eximius reposuit: quòd Episcopus majorem interim curam adhiberet. Adversus hanc doctrinam protestatus sum in *Thesidie* 30. Julii 1682. defensa his verbis: Quod à nullo Belgii Theologo Catholico doctrina ista tradita fuerit, existimamus: quòd non ad illo cui imponitur, certissimè scimus. Mirum equidem, si quis eam traditam unquam fuisse asseruerit; & præcipuè, si publicè, cur, ubi tanta fuerit testium multitudo, non allegat saltem duorum testimonia testium subscriptione, & aliis qua in judicio fidem faciant munita. Quod si quispiam fecerit (quamvis numquam facturum credimus)

per

per sexaginta aut fortè plurium auditorum testimonia duorum testimoniorum falsitatem ostendemus. Protestationem meam repetii in *Compendio Theologia*, id est, *Thesibus hebdomadatim defensis ab anno 1672. usque ad 1684.* pag. 259. Eandem adhuc semel reiterare intendo in lecto mortis, si tamen fortassis contingeret, ut mors inopinata id non sineret, jam inde toti mundo declaro me nec doctrinam illam neque ullam illi in substantiâ æquivalentem, vitâ meâ durante, unquam tradidisse.

§. 2.

FIDELIS RELATOR nullum testem nominare potuit, qui asserat se ex me audivisse dictam doctrinam de sigillo.

EX §. anteriori clarum est doctrinam istam de sigillo, si ego istam protulerim, traditam fuisse in domesticâ aliquâ sive lectione sive disputatione: dicitur enim quod à Theologo aliquo fuerit mihi objectum: quod modus ille &c. Si in domesticâ lectione vel disputatione id factum sit, ergò presentibus, ut solet, centum circiter auditoribus: si ita est, cur non exprimitur nomen saltem unius qui doctrinam istam sese ex me audivisse testetur? Quare etiam non designatur dies vel mensis aut saltem annus quibus ita docuerim? Cur, inquam, saltem non unum illorum omnium exprimitur post tempus duorum aut 3. annorum ex quo hæc accusatio incepit, & ubi tanta per talem virum facta est inquisitio.

Sed MAXIMILIANUS SNEL S. T. B. inquit FIDELIS RELATOR, dixit in mensâ Collegii Hovii: Exim. D. HUYGENS docet, quod Confessarius ex solâ Confessione sciens peccatum &c. Notet hic Lector: istud non esse testimonium MAXIMILIANI SNEL verum ipsiusmet RELATORIS FIDELIS qui in suum favorem testatur. MAXIMILIANUM SNEL istud dixisse: verum non constat quod MAXIMILIANUS SNEL istud dixerit, quandoquidem per ipsius MAXIMILIANI SNEL testimonium, contrarium toti mundo declaretur; & quamvis MAXIMILIANUS SNEL dixisset illa omnia (ut vult FIDELIS RELATOR) quid inde probaretur? Cum exercitiis nostris Domesticis in quibus ista contigisse debuissent usque ad tempus inchoatæ accusationis numquam se interfuisse, propria manus suscriptione, ipse de seipso subsequenti testimonio testetur.

CVm Erud. D. MARCELIS in quodam scripto quod ita incipit. *Facultas S. Lovaniensis &c. sub littera A dicat sequentia:*

MAXIMILIANUS SNEL S. T. B. dixit in mensâ Collegii Hovii: Exim. D. HUYGENS docet: quod Confessarius ex sola confessione sciens peccatum alicujus occultum carnis, non solum non posset dare Testimonium ad Pastoratum v.g. Begginafi, sed etiam deberet positivè impedire, ne ad dictum Pastoratum promoveretur, ne mitteret lupum inter oves. Objicebatur quomodo Ex. Dominus hoc posset facere sine fractione sigilli, Resp. Eximius: conveniens modus foret, si Confessarius Episcopo scriberet quod talis N. N. ad dictum Pastoratum esset inidoneus, quod non deberet illum ad Pastoratum promovere, Confessarius autem nomen suum non signaret, tunc Theologus assumpsit quod modus ille esset inefficax; quia Episcopa anonyma Episcopus non potest dare fidem, imo nequidem Libellis anonymis impressis, & sic inimici & concurrentes possent de uno quoque viro probò talia scribere. Eximius reposuit quod Episcopus majorem interim curam adhiberet.

Ego infra scriptus affirmo ac declaro; quod numquam in mensâ supra dicti Collegii Hovii, nec ullibi asseruerim vel testatus fuerim prædictam doctrinam esse doctrinam Eximii Domini HUYGENS, imo hoc non potuerim asserere vel testari, cum tunc non fuerim in Schola vel exercitiis, quando Ex. D. HUYGENS casum illum dicitur docuisse: tunc enim habita-

bam in Collegio Malderi, & toto tempore quo in hoc habitavi nullam lectionem aut exerciti-
am. Ex. D. HUYGENS in Pontificio frequentavi, paratus idem affirmare & deponere ubi-
cumque requisitus fuero. Dabam Bruxellis hac 20. Decembris 1684. signatum erat
MAXIMILIANUS SNEI S. T. B.

§. 3.

FIDELIS RELATOR pro testimonio contra memetipsum acquirendo
perperam me remittit ad alios.

Potesse D. HUYGENS, inquit FIDELIS RELATOR, levare testimonia coram
Facultate Sacra audita, si non sciretur intentioni sua esse contraria: ideoque eorum inspectio
mihi post varias expostulationes haecenus non conceditur. Respondeo quod, me instanter pe-
tente, Facultas Theologica voluerit ut FIDELIS RELATOR adduceret testes, quos
septem numero dicebat apud se testatos esse, quod ego praedictam doctrinam tradiderim,
petebam id non semel, ea conditione, ut, si quis istud de me testaretur, reliqui omnes audi-
tores per me rogandi, unius testimonium falsum, contrariis apud Facultatem testimoniis,
eliderent. Verum, cum Facultas Sacra nullus ex mea parte audiendum censuerit, vel ex
hoc colligat Lector quod nullus contra me testatus fuerit istud, quod praetendit RELA-
TOR FIDELIS. Praeterea aliunde mihi constat quod nullus istorum omnium, qui contra
me adducti sunt, asseruerit quod ego doctrinam, ante dicto casu comprehensam, umquam
tradiderim. Sunt enim illi ipsi: qui a FIDELI RELATORE insigni stratagemate quod
§. sequenti ipsorummet testimoniiis propalabimus, fuere circumventi.

Minus probat FIDELIS RELATOR remittendo me ad N. D. B. libelli sui Approba-
orem, quem dicit Illust. D. Internuncio, a me prius interpellato, transcripsisse nomina
eorum qui adversus me testati fuerunt; & addit FIDELIS RELATOR, habita eorum
communicatione, HUYGENS nesciens replicare tacuit. Fateor Illust. D. Internuncium a me
fuisse interpellatum per epistolam quam hic adjungo.

Quam Illust. V. D. mihi offerre dignata est operam, quamque pro summa sua humani-
tate non semel praestitit, hanc modò enixè imploratum venio.

Edidit N. D. B. adversus N. N. quemdam libellum cui titulus N. D. B. Duplica, &c.
Notat in hoc libello unum aliquem prava doctrina circa fractionem Sigilli Confes-
sionis, ut videre est in schedula adjuncta; verum quidem est quod me nominatim non
exprimat doctrina illius esse Authorem, sed dicta sua & rem totam ita componit, ut
me notari, nullo negotio quivis percipiat, imo eum ipsum me esse cuiusdam retulit; huic
accedit quod edito hoc libello N. D. B. non semel ab alumnis nostris seiscitatus fuerit;
num doctrinam illam a me tradi audissent: ut ut sit, doctrinam illam aequè detestor, ac Epi-
stolam illam mihi pari calumnia impactam, qua S. Sedi tam erat injuriosa, & me coegit
Illust. V. D. & scripto & verbo interpellare. Hoc itaque obnixè rogo Illust. D. V. ut pro ea,
quae valet autoritate, cogatur praefatus N. D. B. declarare quod me doctrina illius authorem
facere nolit; sin verò doctrinam illam a me tradi, aut traditam fuisse existimet, unius ut mi-
nimum, alteriusvè testimonio, scripto scilicet, cum expressione ubi & quando id docue-
rim, probare sataget: quod si facere, quamquam me nunquam tradidisse probè mihi constem,
unquam potuerit; non desicient mihi 60. & plures auditores qui unius testimonium elidant:
Equidem, si praefato N. D. B. sat probatum est, ejusmodi a me traditam esse doctrinam,
cur nomen meum non exprimit; cur & coram Facultate Theologica, aut Iudice legitimo ad-
versus

versus me non agit; nisi forte quia faciliorem, securioremq; conset accusationem apud vulgus,
& sicut fert rumor, in Hispania, ubi ego, neque testes in meam purgationem adducendi,
possumus audiri. Hanc opem si rursus adferre dignatus fuerit, me tot aliis titulis sibi ob-
strictum, denuo obligabit, ut sim

Illust. D. V.

Humillimus Famulus

Lovaniū 15. Julii 1682.

G. HUYGENS.

Itaque libentissimè agnosco Illust. D. Internuncium per hanc epistolam à me fuisse in-
terpellatum: addo, quod Illustr. receptà hâc meâ epistolâ, Lovanium venire dignatus
sit, ut officia sua, prout rogatus erat, interponeret. Verùm nego & pernego, quod vel unum
testem N. D. B. mihi nominaverit.

§. 4.

*Frustrâ RELATOR FIDELIS remittit me ad quosdam alios ut ex illis discam
quid contrâ me testati fuerint.*

Primò, inquit *FIDELIS RELATOR*, interrogandus videtur N. STAES S.T.B.
I. An verum sit quod fuerit in Collegio Hovii, dum N. BUUCKX scripsit, aliis
dicantibus, superius mentionatam esse doctrinam Exim. D. HUYGENS; saltem
in substantia.

2. An ipse & alii non dixerint, quod parati sint sub juramento testari illam esse do-
ctrinam sui Præsidis.

3. Interrogari potest, quinam sint alii, qui idem cum ipso declararunt in Collegio
Hovii, vel alibi. Deinde quid Senior ille dixerit & quid STAES responderit.

II. Testis interrogari potest N. BISSCHOP, quia dicitur ille replicasse, & tunc
alii interrogentur, prout videbitur.

Quis hæc legens sub specioso titulo *Relationis Fidelis*, non existimet quod omnes isti
Testes ad quos tam confidenter provocat *RELATOR FIDELIS*, ejus Relationi sint suffragat-
uri? Quis non opinetur quod omnes isti contrâ Præsidem suum sint deposituri? Quis non
ducat Religionem de veritate Relationis vel dubitare, maximè ubi in *Fideli* istâ *Relatione*
p. 37. legerit hæc: *Præses Hovii, id est, RELATOR FIDELIS & ELOQUENTIAE PRO-*
FESSOR illos (Theologos Collegii Pontificii) ad se venire curavit animo sciendi veritatem;
& plures comparnerunt, & in presentia sua prædictam doctrinam scripserunt, & declararunt esse
sui Præsidis Pontificii, quos conatus fuit melius docere. Hæc verissima esse affirmat prædictus Præ-
ses Hovii paratus juramento confirmare, item quod non dicat hæc animo calumniandi. Quæ hic
de juramento dicit, quis ferat? Obstupesco totus dum hæc perpendo, & mecum indu-
biè obstupescet Lector, ubi subjuncta Testimonia perlegerit.

VIs & auditis iis quæ PETRVS MARCELIS Præses Collegii Hovii Lovani, in
quodam suo scripto seu Libello impresso, mendaciter & calumniosè objicit Exim. Dominus
GVMMARO HUYGENS Collegii Pontificii ibidem Præsidi, infra scripti quatuor
Theologi (aliis tribus absentibus) è numero illorum septem, qui apud MARCELIS fuerunt
& in suo præfato Libello ab ipso ad testandum de rei veritate sunt requisiti, dictam requisitionem
acceptant & respondent.

II. Verum esse imprimis Theologos illos ad fuisse eidem MARCELIS anno 1681. 2. Junii.

Verùm insuper esse, quod ibidem scriptus sit casus de quo in præfato Libello PETRI MARCELIS
ad litteram A qui est hic qui sequitur.

Confessarius ex sola confessione sciens peccatum alicujus occultum carnis, non solum non posset
dare ipsi testimonium ad Pastoratum v. g. Beginasii, sed etiam deberet positive impedire ne ad
dictum

dictum Pastoratum promoveretur, ne mitteret lupum inter oves. Objicebatur, quomodo Ex. D. hoc posset facere sine fractione sigilli? Resp. Eximius: conveniens modus foret, si Confessarius Episcopo scriberet, quod talis N. N. ad dictum Pastoratum esset inidoneus, quod non deberet illum ad Pastoratum promovere; Confessarius autem nomen suum non signaret. Tunc Theologus assumpsit, quod modus ille esset inefficax, quia Epistola anonyma Episcopus non potest dare fidem, imò nequidem Libellis anonymis impressis & sic inimici & concurrentes possent de unoquoque viro, probo talia scribere. Eximius reposuit: quod Episcopus majorem interim curam adhiberet.

III. Dictavit casum illum Antonius de Bisschop tunc temporis Theologus plusquam quatuor annorum qui solus inter omnes dubitabat (apud reliquos sex erat prorsus inauditum) an talis casus à quatuor circiter annis (quo tempore erat Theologus quinque circiter mensium) non fuisset propositus in domesticis exercitiis & in illum circiter modum resolutus.

IV. Procul ergò absuit, quod dictus A. De Bisschop voluisset testari prafatum casum fuisse sic resolutum ab Ex. D. HVYGENS, pro ut ibi expressus est vel in substantia, cum etiam illic à dicto Bisschop fuerit assertum, quod casus ille videretur propositus fuisse à quatuor circiter annis, quo tempore, ut modo dictum, & quod est bene notandum, Theologus tantum esset quinque circiter mensium.

V. Quin imò ibidem expressè dixit: quod tantum de illa resolutione prafati casus dubitaret & aliquid confusi haberet in memoria.

VI. Magis procul absuit à reliquis sex quod declararent illam esse doctrinam Ex. D. HVYGENS, cum è contrario expressè illi declararent se nihil prorsus scire de illo casu.

VII. Falsissimum igitur est & intolerabili calumnià effictum, quod vel unus eorum Theologorum paratus fuerit sub juramento attestari, illam esse doctrinam sui Præsidis.

VIII. Contra verissimum est, casum illum non esse scriptum ut serviret pro Testimonio contra Ex. D. HVYGENS, nec etiam illà intentione, ut scripto haberetur major fides quam nudè narrato, sed prorsus eà & unicà intentione scriptus est ut facilius conciperetur idea dicti casus, quem MARCELIS dicebat pra longitudine continuo fugere memoriam, cum tamen (ut aiebat) casum illum non alia intentione exprimi peteret, quam ut exactius & cum omnibus suis circumstantiis Eximio Domino HVYGENS proponeret.

IX. Quod D. MARCELIS ait in suo Libello: Secundis testis interrogare potest N. BISSCHOP, quia ille dicitur replicasse: Falsissimum est illud, cum, ut ante dictum est, dictus Bisschop tunc temporis (quo casus ille fuisset habitus) non esset nisi quinque circiter mensium Theologus, adeoque non Baccalaureus (qui in domesticis exercitiis soli replicare solent) & incapax nedum ad oppugnandum talem casum, sed etiam ad intelligendum.

X. Quæritur maxime in Libello prafato Testimonium Staes S. T. B. F.

Requisitus ille, Respondet: Prorsus falsum esse & effictum illam reprehensionem (de qua MARCELIS) sibi factam esse ab N. WITTEN tunc temporis Pontificii Seniore:

XI. Item adhuc magis effictum esse, illum respondiisse sequentia, ut pretendit MARCELIS, vos videte ne contra conscientiam aliter dicatis, ut placeatis Præsidi. Unde manifestissimè calumnia reus erit MARCELIS nisi producat saltem aliquem, qui dicat hoc STAES dixisse.

XII. Iubet deinde quæri Erud. D. MARCELIS à dicto STAES S. T. B. F. an ipse & alii non dixerint quod parati sint sub juramento testari illam esse doctrinam sui Præsidis. Respondet denuò dictus STAES: & illud prorsus falsum esse, imò se dixisse quod ignoraret casum sapius mentionatum. Quod amplius, in egressu, cum ceteris, PETRO MARCELIS indicavit, & protestatus est, nullatenus se super illo casu testem esse, imò illum se ignorare.

XIII. Similiter PETRUS VAN WAESBERGHE (qui & ipse fuit unus è septem) testatur prorsus esse falsum, se dixisse quod paratus fuerit sub juramento testari, doctrinam dicto casu comprehensam esse sui Præsidis: imò addit se insuper dixisse PETRO MARCELIS: sibi ignotum esse dictum casum; item quod nec potuerit scire, quandoquidem BISSCHOP retulerit casum contigisse eo tempore, quo dictus WAESBERGHE necdum esset Theologus.

XIV. Nominatur item in eodem libello, N. BUYCX, tamquam ille, qui priorem casum prafatum scripsit;

scripsit; fatetur ille casum illum aut similem à se scriptum esse apud MARCELIS, idque dictante BISSCHOP; diffitetur tamen illum vel ab ipso eo sine esse scriptum, vel ab alio dictatum, ut testimonii loco foret contra Eximium D. HUYGENS, imò dicit non alià occasione esse scriptum, quàm ut ille casus plenius examinaretur & consideraretur, dicente MARCELIS, quod non tam facile possit concipere casum, nisi scriberetur dictus casus.

XV. Meminit deinde dictus BUYCX, nullatenus ibidem mentionem fuisse factam de testando, illum casum esse D. HUYGENS, imò dicit se intimasse PETRO MARCELIS, ante suum tempus id debuisse contigisse. Testatur denique se cum reliquis unanimiter in egressu protestatum esse, nullo modo velle ut dictum scriptum in testimonium adhiberetur quod & D. MARCELIS sanctissime promisit.

XVI. Quae hic communiter referuntur, nomine omnium, ex communi historiae istius notitia testamur communiter, quae verò particulari quorundam nomine referuntur, singuli respectivè testamur & idque in trium aliorum propter distantiam loci absentia, sed qui nec ad testandum in praefato libro sunt nominatim requisiti. Quibus subscribimus & testamur. Dabamus propria manu. 13. Dec. 1684.

G. STAES.

A. DE BISSCHOP.

CAROLUS VAN WAESBERGHE.

JOANNES BUYCX.

ANIMADVERSIONES

SURER ILLO QUATUOR THEOLOGORUM TESTIMONIO.

PRIMA ANIMADVERSIO.

EX iis, quae quatuor Theologi in ante allegato testimonio nominatim expressi declarant n. 3. videre licet quod inter septem ad Collegium FIDELIS RELATORIS invitatos, unicus fuerit, qui ad summum dubitaret de doctrina, ut vult FIDELIS RELATOR per me tradita. Reliquis enim sex doctrina ista erat prorsus inaudita. Numquid ergò potius credendum fuerat tanto testium numero, quam uni? Potissimum, cum ex hujus unius relatione confet.

1. Quòd ad summum dubitaverit, an doctrina ista fuisset à me tradita.
2. Quòd quaestio fuerit de doctrina quae tunc debuisset fuisse tradita à quatuor annis.
3. Quòd oportuisset, ut à tanto tempore unus ille doctrinam istam percepisset, & memorià retinisset, etsi solummodò esset Theologus quinque circiter mensium.
4. Quòd, ut numero sequenti usque ad quintum subjungitur, unus ille, id est, ANTONIUS DE BISSCHOP, numquam voluerit aut potuerit testari me doctrinam illam vel in substantia tradidisse.

SECUNDA ANIMADVERSIO.

Quae numero 6. & 7. in testimonio habentur, probant omnino falsum esse quod FIDELIS ille RELATOR habet pag. 34. sui libelli ubi 2. interrogandum dicit: *An isti Theologi non dixerint, quod PARATI SINT SVB IVRAMENTO ATTESTARI ILLAM ESSE DOCTRINAM SVI PRAESIDIS;* illà enim interrogatione significat, quod Theologi saepius dicti parati fuerint testari illam esse doctrinam sui Praesidis: cum tamen in testimonio illorum n. 6. afferatur, quod sex istorum Theologorum declaraverint se nihil prorsus scire de illo casu five doctrina & n. 7. falsissimum esse & intolerabili calumnià effectum: quod vel unus illorum Theologorum paratus fuerit sub juramento attestari illam esse doctrinam sui Praesidis.

TERTIA ANIMADVERSIO.

EX iis, quae n. 8. iidem Theologi testantur, patet: ipsos insigni fraude à RELATORE FIDELI fuisse circumventos, dum astutè extorsit ut unus illorum diceret, alius scriberet casum, de quo quaerebatur, fraudulenter asserens, non alià intentione sese istud

istud petere, quam ut mihi illum proponeret, cum tamen, ut eventus docuit, voluerit toti mundo persuadere casum istum, sive doctrinam esse à me traditam, idque probatum esse testimonio septem Theologorum, eosque paratos fuisse *juramento* testimonium suum confirmare, cum tamen ne vel unus eorum voluerit, aut potuerit istud testari, multò minis *juramento* confirmare.

Videat nunc Lector quâ fide, quo artificio per Belgium & Hispaniam spargatur; quod DD. Lovanienses (nam quod de uno fingitur, etiam ad alios extenditur) doceant licitum esse Pœnitentis peccata, ex sola Confessione nota, sine illius consensu aliis revelare.

QVARTA ANIMADVERSIO.

UNICAM circumstantiam traditionis illius doctrinæ expressit *RELATOR FIDELIS* non enim diem, mensem vel annum expresserat, non etiam an in lectione aliquâ domesticâ, an in disputatione domesticâ contigisset: non etiam quis illo tempore doctrinam istam sive in disputatione, sive in lectione sustinuerit: nam sub finem illius uti quidam replicant, ita & unus doctrinam explicatam veluti Theſim defendit. Sed solummodò dicit, quod ANTONIUS DE BISSCHOP replicasse dicatur. Hanc unicam circumstantiam *RELATOR FIDELIS* expressit, verum nec unam illam subsistere ex relatis n. 9. dicti testimonii liquet.

QVINTA ANIMADVERSIO.

EX iis, quæ habentur n. 10. 11. 12. videre est, quod *RELATOR FIDELIS* tria falsò asserat de N. STAES S. T. B. F.

Quæ habentur n. 13. 14. & 15. manifestè ostendunt, quod *FIDELIS RELATOR* toti mundo persuadendo, sibi dictorum Theologorum testimonio probatum esse, quod ego doctrinam, de qua quæstio, tradiderim, non minus mundum jam decipiat quam ante deceperit istos Theologos: quia sicut his falsò persuasit, quod tantum vellet, ut unus illorum dictaret casum mihi proponendum, ita nunc falsò conatur persuadere toti mundo, quod casus ab uno istorum Theologorum dictatus, ut mihi proponeretur reverà sit testimonium dictorum Theologorum.

CONCLUSIO SECUNDA.

In quatuor aliis factis referendis non minus infidelis est *FIDELIS RELATOR*.

§. I.

Ostenditur id circa illud quod objicit ex quibusdam dictatis.

RELICUA facta in quibus nos culpat *FIDELIS RELATOR* possemus velut omninò parerga, & ad rem non pertinentia silentio præterire: sed juvat ipsius in istis etiam referendis infidelitatem paucis ostendere. Ex Dictatis N. N. vel HUYGENS, ut ait, ponit hunc casum: *ponatur ex. gr. quod Confessorius, Pœnitentem, quem ex sola Confessione novit sceleratum, possit ad Episcopatum, vel Pastoratam assumere & efficaciter: tum enim videtur posse & debere illum præterire, posito semper quod id fieri possit sine fractione sigilli.*

De doctrina hujus casus non est hic agendi locus quemadmodum nec inquirendi: An eam doctrinam tenuerit S. Thomas, S. Bonaventura, Scotus, Antoninus, &c. de quibus videre licet illos ipsos Authores. Item Morinum l. 2. c. 16. §. 6. & Sanchez l. 3. de Conf. Claud. disp. 16. n. 2. sufficit namq; quod dictata è quibus doctrina ista citatur non sint mea: quod *FIDELIEM RELATOREM* latere non potest, quia jam toties voce & scripto dixi non esse mea dictata dixit etiam ipsemet *FIDELIS RELATOR* coram septem illis Theologis de quibus anteriori Conclusionem actum est, qui proculdubiò idem tum dixerunt, cum inter Theologos istius temporis res illa esset notissima. Quà ergò iterum fide

FIDE